

POSTANOWIENIE

Dnia 5 lipca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski

w sprawie z powództwa J.B.
przeciwko Gminie W.
przy udziale O. w W.
o przywrócenie do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 5 lipca 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej zainteresowanego O. w W. od wyroku Sądu
Okręgowego w W.
z dnia 14 maja 2015 r., sygn. akt VII Pa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z 14 maja 2015 r. oddalił apelację uczestnika postępowania O. w W. od wyroku Sądu Rejonowego w W. z 5 marca 2015 r. oddalającego powództwo o przywrócenie do pracy.

Wyrok Sądu Okręgowego zaskarżył uczestnik postępowania O. w W. w całości. Zarzucono naruszenie: (-) art. 378 § 2 k.p.c. poprzez nierozpoznanie zarzutów apelacji określonych w pkt 1-12, a także art. 382 k.p.c. poprzez pominięcie istotnej materii podniesionej w piśmie procesowym uczestnika złożonym w toku postępowania apelacyjnego (pismo z 12 maja 2015 r.), a także art. 217 § 1 w zw. z art. 390 § 1 k.p.c. poprzez oddalenie na rozprawie 14 maja 2015 r. istotnych wniosków dowodowych z dokumentów urzędowych; (-) art. 20 ust. 1 pkt 2

ustawy Karta Nauczyciela przez nieuwzględnienie w wykładni tego przepisu materii art. 83 ust. 1a ustawy Karta Nauczyciela i błędne przyjęcie braku istotnego znaczenia instytucji dyscyplinarnego zawieszenia na dopuszczalność złożenia przez nauczyciela wniosku o przeniesienie w stan nieczynny oraz decyzję dyrektora o przeniesieniu nauczyciela w stan nieczynny; (-) art. 58 § 1 k.c. przez niezastosowanie do czynności złożenia wniosku o przeniesienie w stan nieczynny i czynności uwzględnienia wniosku i decyzji o przeniesieniu w stan nieczynny, w sytuacji gdy czynności te dotyczą nauczyciela zawieszonego w obowiązkach na podstawie art. 83 ust. 1a ustawy Karta Nauczyciela; (-) art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy Karta Nauczyciela przez błędną (zawężającą) wykładnię pojęcia zmiany organizacyjnej uniemożliwiającej dalsze zatrudnienie w pełnym wymiarze godzin, sprowadzającą się do poglądu, że wskazaną w tym przepisie niemożność dalszego zatrudniania nauczyciela w pełnym wymiarze zajęć należy odnosić wyłącznie do przedmiotu nauczanego dotąd przez tego nauczyciela, gdy prawidłowa wykładnia tego przepisu powinna być szeroka i uwzględniać wszystkie posiadane przez niego kwalifikacje nauczycielskie; (-) art. 84 § 1 k.c. przez jego zastosowanie do niedostatecznie ustalonego stanu faktycznego, co do istotnych okoliczności wprowadzających w błąd.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący wskazał na występowanie w tej sprawie istotnych zagadnień prawnych, a mianowicie: (-) czy w stosunku do nauczyciela obligatoryjnie zawieszonego dyscyplinarnie w pełnieniu obowiązków na podstawie art. 83 ust. 1a ustawy Karta Nauczyciela dyrektor szkoły może podjąć na podstawie art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy Karta Nauczyciela decyzję o przeniesieniu tego nauczyciela w stan nieczynny; (-) czy złożenie wniosku o przeniesienie w stan nieczynny przez nauczyciela dyscyplinarnie zawieszonego na podstawie art. 83 ust. 1a ustawy Karta Nauczyciela jest czynnością prawną nieważną w rozumieniu art. 58 § 1 k.c. jako sprzeczną z ustawą albo mającą na celu obejście ustawy.

Ponadto, skarżący wskazał na potrzebę wykładni art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy Karta Nauczyciela ze względu na stan rozbieżności w orzecznictwie sądów co do pojęcia możliwości "dalszego zatrudnienia nauczyciela w pełnym wymiarze czasu zajęć". Uzasadniał, że w tej kwestii Sąd pierwszej instancji przyjął zawężającą

wykładnię, tj. pogląd wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z 7 maja 1998 r., I PKN 67/98; nieco szerzej przyjął Sąd Okręgowy w S. w wyroku z 11 grudnia 2013 r., sygn. IV Pa 36/13, z kolei Sąd Najwyższy w wyroku z 20 lutego 2014 r., III PK 71/13 oraz wyroku z 22 stycznia 2015 r., III PK 56/14 opowiedział się za szerokim ujęciem.

Zdaniem skarżącego skarga kasacyjna jest również oczywiście uzasadniona ze względu na oczywiste naruszenie art. 378 § 1 k.p.c. poprzez nierozpoznanie sprawy w granicach apelacji wyznaczonych sformułowanymi w pkt. 1-12 zarzutami, a także zarzutami prawa materialnego art. 10 ust. 5a pkt 1 ustawy Karta Nauczyciela oraz art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy Karta Nauczyciela, a także art. 382 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Na wstępie należy podkreślić, że na etapie tzw. przedsądu ocenie podlegają tylko wskazane podstawy z art. 398⁹ § 1 k.p.c., a nie podstawy skargi, o których mowa w art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. i ich uzasadnienie (por. postanowienie SN z 12 stycznia 2016 r., II PK 141/15, LEX nr 2005655).

Skarżący wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej uzasadniania występowaniem w sprawie istotnych zagadnień prawnych, potrzebą wykładni przepisów prawa wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów oraz oczywistością skargi kasacyjnej.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do twierdzenia skarżącego o występowaniu w sprawie istotnych zagadnień prawnych, Sąd Najwyższy wskazywał wielokrotnie, że zagadnienie prawne uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania musi mieć charakter ściśle jurydyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń faktycznych, a także służyć wyjaśnieniu prawa, a nie ocenie subsumcji ustaleń faktycznych pod określoną normę prawną (por. postanowienie SN z 16 lutego 2017 r., I CSK 555/16, LEX nr 2255332). Jednocześnie zagadnienie prawne musi być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń, pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą i dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście

istotne (poważne) wątpliwości. Z kolei istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, a jednocześnie zagadnienie to nie zostało jeszcze rozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy lub istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie SN z 29 września 2016 r., II PK 340/15, LEX nr 2157260 oraz powołane tam orzecznictwo).

Skarżący nie sprostął powyższym wymogom, konstruując zagadnienia prawne. Należy zwrócić uwagę, że w tej sprawie ustalono, że: (-) powodowi złożono wypowiedzenie uzasadnione przez pracodawcę zmniejszeniem naboru i liczby oddziałów uniemożliwiającym zatrudnienie w pełnym wymiarze na stanowisku nauczyciel matematyki/ informatyki/ techniki; (-) następnie powód złożył wniosek o przeniesienie go w stan nieczynny na podstawie art. 20 ust. 5c ustawy Karta Nauczyciela; (-) pracodawca wniosek ten uwzględnił; (-) powód dochodząc przywrócenia do pracy kwestionował zgodność z prawem złożonego mu wypowiedzenia. Zaskarżone rozstrzygnięcie oparto z kolei na ustaleniu, że nie było podstaw do uchylenia się przez powoda od skutków prawnych złożonego przez niego oświadczenia o przeniesieniu w stan spoczynku. Uwzględniając powyższe, należy zauważyć, że z art. 20 ust. 5c ustawy Karta Nauczyciela jednoznacznie wynika skutek złożenia przez nauczyciela, w terminie 30 dni od dnia doręczenia mu wypowiedzenia stosunku pracy z przyczyn określonych w art. 20 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy, pisemnego wniosku o przeniesienie w stan nieczynny – tj. złożone mu wypowiedzenie staje się bezskuteczne, a stosunek pracy wygasa z upływem sześciomiesięcznego okresu pozostawania w stanie nieczynnym. Z przepisu tego wynika, zatem, że złożenie wniosku o przeniesienie w stan nieczynny zawiera również oświadczenie nauczyciela o rezygnacji z kwestionowania złożonego mu wypowiedzenia. Tym samym powód poprzez złożenie wniosku o przeniesienie w stan nieczynny, zrezygnował z kwestionowania złożonego mu wypowiedzenia. Wobec ustalenia, że nie było podstaw do uchylenia się przez powoda od skutków prawnych złożonego oświadczenia (wniosku), ewentualne rozstrzygnięcie sformułowanych przez skarżącego problemów dotyczących wzajemnej relacji

pomiędzy art. 83 ust. 1a a art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy Karta Nauczyciela (jednolity tekst: Dz.U. z 2014 r., poz. 191) nie miałyby wpływu na rozstrzygnięcie tej sprawy - to jest na rozstrzygnięcie w przedmiocie roszczenia o przywrócenie do pracy / odszkodowanie z tytułu niezgodnego z prawem wypowiedzenia. Podniesione przez skarżącego kwestie koncentrują się bowiem na jednym ze skutków złożonego przez niego oświadczenia - to jest przeniesieniu w stan nieczynny (art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy Karta Nauczyciela). Pomijają natomiast okoliczność, że przez złożenie wniosku powód wyraził również wolę rezygnacji z kwestionowania złożonego mu wypowiedzenia (art. 20 ust. 5c ustawy Karta Nauczyciela).

Odnośnie drugiej przesłanki przedsądu sformułowanej przez skarżącego - powołanie się na potrzebę wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wiąże się z koniecznością wykazania przez skarżącego, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości - ze sprecyzowaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają - nie doczekał się wykładni, bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które to orzecznictwo należy przytoczyć (por. postanowienie SN z 20 października 2016 r., I PK 59/16, LEX nr 2160130).

Uwzględniając chronologicznie wypowiedzi sądów przytoczone przez skarżącego we wniosku, w ocenie Sądu Najwyższego w obecnym składzie nie występują rozbieżności odnośnie rozumienia art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy Karta Nauczyciela - a dokładnie sformułowania „zmian organizacyjnych powodujących zmniejszenie liczby oddziałów w szkole lub zmian planu nauczania uniemożliwiających dalsze zatrudnianie nauczyciela w pełnym wymiarze zajęć”. Ewentualne rozbieżności zostały rozstrzygnięte w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. wyroki SN: z 20 lutego 2014 r., III PK 71/13, OSNP 2015 nr 8, poz. 108; z 11 stycznia 2015 r., III PK 56/14, LEX nr 1648189). Z kolei powołane we wniosku rozstrzygnięcia nie dowodzą istnienia rozbieżności co do wykładni tego przepisu. Skarżący jednocześnie nie wskazał argumentów przemawiających za zmianą wykładni przyjętej przez Sąd Najwyższy ww. orzeczeniach. Takich argumentów nie dostarcza zarówno wyrok Sądu Najwyższego z 7 maja 1998 r., I PK 67/98 (OSNAPIUS 1999 nr 9, poz. 301), jak i wyrok Sądu Okręgowy w Siedlcach z 11 grudnia 2013 r., sygn. IV Pa 36/13 (LEX nr 1718032). Należy zauważyć, że

każdorazowo ocena zmian organizacyjnych polegających na zmniejszeniu liczby oddziałów w szkole lub zmiany planu nauczania z perspektywy ich skutków - tj. możliwości dalszego zatrudnienia danego nauczyciela w pełnym wymiarze zajęć, wymaga odniesienia się całościowo do okoliczności konkretnej sprawy, a nie tylko okoliczności związanych z kwalifikacjami danego nauczyciela. Ze względu na treść tego przepisu trudno więc w oderwaniu od okoliczności faktycznej danej sprawy formułować kategoryczne wskazówki interpretacyjne przesądzające, jakie zmiany organizacyjne lub zmiany planu uniemożliwiają (odpowiednio nie uniemożliwiają) dalsze zatrudnienie nauczyciela w pełnym wymiarze zajęć, a jednocześnie dowodzić rozbieżności orzecznictwa w tym zakresie. Niezależnie od tego, na marginesie jedynie warto zauważyć, że z uzasadnienia wyroku Sąd pierwszej instancji (s. 17-18), wynika, że Sąd ten uwzględnił, dokonując oceny możliwości dalszego zatrudnienia powoda, posiadane przez niego kwalifikacje do nauczania innych przedmiotów niż dotychczas przez niego nauczane, tym samym trudno podzielić stanowisko powoda, jakoby Sąd ten zastosował „zawężającą” wykładnię art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy Karta Nauczyciela.

Jeżeli chodzi o ostatnią okoliczność mającą uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, odwołując się do orzecznictwa Sądu Najwyższego, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na jej oczywistą zasadność polega na wykazaniu przez skarżącego kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, które ma charakter oczywisty, rażący, jest widoczne bez potrzeby głębszej analizy stosunku prawnego oraz bez sprawdzania oceny dowodów. Jest to więc stan rzeczy widoczny *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej. Chodzi o wypadki, w których bez wątpliwości nastąpiły podnoszone w niej uchybienia lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo też podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesioną skargę (por. postanowienie SN z 29 maja 2017 r., V CSK 667/16, LEX nr 2321904). Jednocześnie należy podkreślić, że przesłanką przyjęcia skargi ze względu na jej oczywistą zasadność nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie SN z 9 maja 2017 r., I CSK

686/16, LEX nr 2294414).

W ocenie Sądu Najwyższego w obecnym składzie skarżący nie wykazał, że zaskarżony wyrok jest oczywiście wadliwy, a tym samym skarga kasacyjna oczywiście zasadna. Sąd drugiej instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku odniósł się całościowo do zarzutów zawartych w apelacji powoda, co trudno uznać za oczywiste naruszenie art. 378 § 1 k.p.c. lub 382 k.p.c., wobec ustalenia przez Sąd drugiej instancji, że powód skutecznie nie uchylił się od skutków prawnych złożonego przez niego wniosku o przeniesienie w stan nieczynny.

Z tych powodów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

as